

LATVIJAS REPUBLIKA
VALMIERAS NOVADA PAŠVALDĪBAS DOME

Nodokļu maksātāja reģistrācijas kods 90000043403, Lāčplēša iela 2, Valmiera, Valmieras novads, LV-4201
Tālrunis 64207120, e-pasts: pasts@valmierasnovads.lv, www.valmierasnovads.lv

L Ē M U M S
Valmierā

2022.gada 30.jūnijā

Nr.384
(protokols Nr.12, 3.§)

Par sūdzību izskatīšanu un elektrolīnijas demontāžas īpašumā /"Nosaukums"/, Ēveles pagastā, Valmieras novadā izvērtēšanu

Adresāti (iesniedzēji)

*/Vārds, Uzvārds/, /"Adrese"/,
/Vārds, Uzvārds/, /"Adrese"/.*

Iesniedzēju prasījums

Valmieras novada pašvaldībā (turpmāk – Pašvaldība) saņemts */Vārds, Uzvārds/* un */Vārds, Uzvārds/* (turpmāk kopā saukti – Iesniedzēji) 07.02.2022. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/22/1301), 07.03.2022. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/22/2249), 15.03.2022. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/22/2520) un 24.04.2022. iesniegums (Pašvaldībā reģistrēts ar Nr.4.1.8.3/22/3579) (turpmāk kopā saukti – Iesniegumi), kuros tiek pilnībā apstrīdēta Valmieras novada Būvvaldes (turpmāk – BV) 01.02.2022. atbilde Nr.BIS-BV-50-2022-634, Pašvaldības 27.01.2022. atbilde Nr.4.1.8.3/22/986 un 09.03.2022 atbilde Nr.4.1.8.3/22/2351, kā arī lūgts Pašvaldības domei atzīt par prettiesisku Burtnieku novada Būvvaldes vadītājas Rasmus Liepiņas rīcību kā Burtnieku novada Būvvaldes vadītājai Būvniecības informācijas sistēmā (turpmāk – BIS) 31.03.2021. apstiprinot A/S „Sadales tīkls” (turpmāk – ST) 30.03.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-199) un 13.08.2021. apstiprinot ST 12.08.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-574.

Procesa dalībnieku viedokļi un argumenti

Iesniedzēju ieskatā, lai ST veiktu 0,4 kV elektrolīnijas T 73023 Z-1 un pieslēguma vietas demontāžu būvju īpašumam */"Nosaukums"/*, Ēveles pagastā, Valmieras novadā (kadastra Nr. */kadastra Nr./*), kas reģistrēts zemesgrāmatas nodalījumā Nr. */nodalījuma Nr./*, bija nepieciešams iesniegt Burtnieku novada Būvvaldei būvniecības ieceres dokumentāciju iesniegumu un paziņojumu par būvniecību pirms būvdarbu uzsākšanas, kā arī pievienot saskaņojumu no potenciālajiem izmantotajiem un Pašvaldības, līdz ar to Burtnieku novada Būvvaldei nebija pamats apstiprināt ST 30.03.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-199 un 13.08.2021. apstiprināt 12.08.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-574, tādējādi ST rīcībā ir konstatējama patvaļīga būvniecība. Savukārt BV, saņemot Iesniedzēju iesniegumu, bija pamats konstatēt patvaļīgu būvniecību un uzdot ST atjaunot iepriekšējo stāvokli. Pašvaldības, saņemot Iesniedzēju iesniegumus, bija jāuzdod BV pieņemt Iesniedzējiem pozitīvu administratīvo aktu.

Faktu konstatējums un lēmuma pamatojums

Skatot jautājumu, Pašvaldība konstatē, ka:

1. Pašvaldība ir zemes īpašuma "Māliņi", Ēveles pagastā, Valmieras novadā (kadastra Nr.9454 004 0043), kas reģistrēts zemesgrāmatas nodalījumā Nr.100000524982 un sastāv no trīs zemes vienībām (kadastra apzīmējums 9454 004 0042, 9454 004 0043, 9454 004 0073) Īpašniece.
2. */Vārds, Uzvārds/* ir būvju īpašuma */Nosaukums/* Ēveles pagastā, Valmieras novadā (kadastra Nr. */kadastra Nr./*), kas reģistrēts zemesgrāmatas nodalījumā Nr. */nodalījuma Nr./* un sastāv no četrām būvēm (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*, */kadastra apzīmējums/*) (turpmāk – Būvju īpašums) un nekustamā īpašuma */Nosaukums/* (kadastra Nr. */kadastra numurs/*), kas sastāv no vienas zemes vienības (kadastra apzīmējums */kadastra apzīmējums/*) (turpmāk- */Nosaukums/* zemes vienība) īpašnieks. Īpašuma tiesības uz Būvju īpašumu zemesgrāmatā nostiprinātas 31.03.2021. Īpašuma tiesības uz */Nosaukums/* zemes vienību zemesgrāmatā nostiprinātas 02.03.2021.
3. */Vārds, Uzvārds/* ir Pašvaldības īpašuma "Māliņi" sastāvā esošās 1 zemes vienības (kadastra apzīmējumu 9454 004 0043) 0,74 ha platībā (turpmāk – Pašvaldības zeme) nomniece uz 05.12.2018. nomas līguma Nr.3-31.1/2018/1114, kas noslēgta ar bijušo Burtnieku novada pašvaldību, pamata.
4. Būvju īpašums atrodas uz Pašvaldības zemes, tādējādi veidojot dalītā īpašuma attiecības.
5. Būvju īpašumam bija izveidota 4 kV elektrolīnija T 73023 Z-1 un pieslēguma vietas (turpmāk – Objekts) un attiecīgi Pašvaldības zemei noteikts apgrūtinājums – atzīme – 0,4 kV elektrisko tīklu gaisvadu līnijas 20 m aizsargjosla 124 m, platība 0,14 ha. Objekts ir izvietots arī uz */Nosaukums/* zemes vienības.
6. Atbilstoši ST sniegtajai informācijai elektroenerģijas piegāde un lietošana Objektā nav notikusi kopš 2016.gada septembra, jo nav noslēgts elektroenerģijas piegādes līgums.
7. Enerģētikas likuma 19.panta 1.² daļā, cita starpā noteikts, ka energoapgādes komersantam ir tiesības veikt jebkura sava objekta pārbūvi vai atjaunošanu, savlaicīgi par to informējot zemes īpašnieku. Zemes īpašnieks nevar liegt energoapgādes komersantam šajā daļā un šā likuma 19.panta 1.¹ daļā noteikto darbu veikšanu. Ar energoapgādes objekta pārbūvi ir saprotami arī būvdarbi, kas saistīti ar esošā energoapgādes objekta pilnīgu vai daļēju demontāžu.¹
  - 7.1. Arī no Burtnieku novada teritorijas plānojuma 2012-2024.gadam II daļas 1.sējuma "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 356. punkta izriet, ka Energoapgādes komersantam ir pienākums saskaņot ar zemes īpašnieku jaunu energoapgādes objektu ierīkošanas nosacījumus, kā arī tiesības saskaņošanas procedūru aizstāt ar zemes īpašnieka informēšanu gadījumos, kas noteikti "Enerģētikas likuma" 19.pantā, proti, veicot Objekta pārbūvi to demontējot.
  - 7.2. Iesniedzēji iesniegumos vairākkārtīgi atsauca uz Ministru kabineta 30.04.2013. noteikumu Nr.240 "Vispārīgās teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 8.punktu, kas noteic, ka visās apbūves teritorijās nodrošina objektu inženiertehnisko apgādi (energoapgādi, ūdensapgādi, kanalizāciju un, ja nepieciešams, citus pakalpojumus) atbilstoši teritorijas plānojumam, lokālplānojumam vai detālplānojumam vai saskaņā ar tematisko plānojumu, ja tāds ir izstrādāts. Minēto noteikumu izdošanas mērķis ir noteikt visā valstī vienotus noteikumus, kas ietvertu, vispārīgas prasības teritorijas attīstības plānošanai, vispārīgas prasības teritorijas izmantošanai, vispārīgas prasības teritorijas apbūvei, teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju, tādējādi veicinot, ka visas pašvaldības, izstrādājot teritorijas plānojumu un apbūves noteikumus, lieto vienotus terminus, principus un teritorijas izmantošanas veidu klasifikāciju.

Arī Burtnieku novada teritorijas plānojuma 2012-2024.gadam II daļas 1.sējuma "Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi" 276.punkts, līdzīgi kā Ministru kabineta

¹ Ministru kabineta 30.09.2014. noteikumu Nr.573 "Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi" 2.7. apakšpunkts

30.04.2013. noteikumu Nr.240 "Vispārīgās teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi" 8.punkts noteic, ka visās izbūves teritorijās jānodrošina atļauto apbūves objektu inženiertehniskā apgāde saskaņā ar tehniskajiem noteikumiem, kas izriet no Burtnieku novada teritorijas plānojuma 2012. - 2024. gadam), lokālplānojuma un detālplānojuma, (vai inženiertehnisko komunikāciju attīstības shēmām.).

Tādējādi secināms, ka minētie noteikumi ir attiecināmi uz jaunu teritorijas un apbūves plānošanas dokumentu izstrādi, jaunu būvniecību un infrastruktūras attīstību, nevis paredz aizliegumu īpašniekiem saskaņā ar Civillikuma 1036. pantu un Enerģētikas likuma 19.panta 1.² daļu rīkoties ar savā īpašumā esošu Objektu.

- 7.3. No minētā izriet, ka Teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, neaizliedz Objekta pārbūvi arī pilnībā to demontējot, kā arī to, ka Pašvaldība kā zemes īpašnieks nebija tiesīga iebilst vai liegt ST īpašumā esošā Objekta demontāžu, attiecīgi arī Pašvaldības viedokļa noskaidrošanai nav ietekmes uz energoapgādes komersanta tiesību realizāciju ar savu īpašumu.
8. ST 22.01.2021. un 18.05.2021. nosūtījusi bijušās Burtnieku novada pašvaldības būvniecības projektu vadītājam uz e-pasta adresi janis.millers@burtniekunovads.lv informāciju par 11.02.2021. un 04.06.2021. plānotiem darbiem elektrotīklā, kuru laikā tiks skarta Pašvaldības zeme. Sīkāka informācija par plānotajiem darbiem netika norādīta, vien Pašvaldība tika informēta, ka tā var prasīt papildus informāciju, ja tāda ir nepieciešama. ST 11.02.2021. veica elektrolīnijas demontāžas darbus – demontēja elektrolīnijas vadus un balstus. Meteoroloģisko apstākļu dēļ netika sakārtota teritorija vietā, kur bija izvietota elektrolīnija.
  9. 30.03.2021. BIS ar Nr. BIS-BV-17.3-2021-199 reģistrēts ST paziņojums par būvniecību energoapgādes objektam (turpmāk – 1.Paziņojums). 31.03.2021. Burtnieku novada Būvvalde apstiprināja 1.Paziņojumu. Šī informācija ir pieejama nekustamā īpašuma īpašniekam un pilnvarotām personām. Paziņojumam kā pielikumi pievienoti Objekta nojaukšanas shēma un informācija par to, ka attiecīgie zemes īpašnieki par to ir informēti. Demontāžas shēmā norādīts, ka uz Pašvaldības zemes un *"Nosaukums"* zemes vienības līnijai T73023 Z-1 tiek demontēti balsti Nr.1- Nr.4., demontēti vadi visā līnijas garumā. Tāpat tiek norādīts, ka brīdināti zemes īpašnieki par ST brigādes atrašanos īpašumā.
  10. 12.08.2021 BIS ar Nr. BIS-BV-17.3-2021-574 reģistrēts ST paziņojums par būvniecību energoapgādes objektam (turpmāk – 2.Paziņojums). 13.08.2021.Burtnieku novada Būvvalde apstiprināja 2.Paziņojumu. Šī informācija ir pieejama nekustamā īpašuma īpašniekam un pilnvarotām personām. Paziņojumam kā pielikumi pievienoti Objekta nojaukšanas shēma un informācija par to, ka attiecīgie zemes īpašnieki par to ir informēti. Demontāžas shēmā norādīts, ka uz Pašvaldības zemes tiek veikta līnijas T732023 Z-1 sadales Māliņi demontāža. Tāpat tiek norādīts, ka brīdināti zemes īpašnieki par ST brigādes atrašanos īpašumā.
  11. ST atzīst, ka tehnisku iemeslu dēļ Ministru kabineta 30.09.2014. noteikumos Nr.573 "Elektroenerģijas ražošanas, pārvades un sadales būvju būvnoteikumi" (spēkā līdz 01.11.2021.) (turpmāk – Noteikumi Nr.573) paredzētais Paziņojums par 11.02.2021. un 04.06.2021. paredzēto būvdarbu veikšanu BIS tika iesniegts novēloti, proti, jau pēc daļas darbu pabeigšanas.
  12. 04.06.2021. ST pabeigusi ar Objekta demontēšanu saistītos darbus – demontējusi Objektu (tā esošās divas uzskaites sadalnes un sakārtojusi teritoriju pēc būvdarbu pabeigšanas).
  13. No šī Lēmuma 8.–12.punkta izriet, ka ST, brīdinot Pašvaldību kā zemes īpašnieku, darbus uzsāka 11.02.2021., bet pabeidza 04.06.2021. Paziņojumus BIS iesniedzot nevis pirms darbu uzsākšanas, bet pēc būvdarbu veikšanas. Savukārt no ST 21.05.2021. vēstules Nr. R-611S/425S (Iesniedzēju 15.11.2021. 12.pielikums), kas adresēta iesniedzējiem, izriet, ka laikā, kad darbi tika faktiski plānoti un izsūtīti informatīvie paziņojumi zemes īpašniekiem, un arī 11.02.2021., kad darbi tika faktiski veikti, publiskajos reģistros nebija norādīts ne īpašnieka, ne arī tiesiskā valdītāja dati, kam sūtīt brīdinājumu par darbu veikšanu. Tāpat ar minēto vēstuli iesniedzēji tika informēti, ka 04.06.2021. ST plāni atsākt pārtrauktos darbus, proti, veikt uz zemes Māliņos esošās sadalnes demontāžu un attiecīgi sakārtot teritoriju Māliņos un *"Nosaukums"*. Vienlaikus norādāms, ka Burtnieku novada Būvvalde attiecībā uz Objektu nav konstatējusi patvaļīgumu būvniecību un pieņēmusi par to lēmumu atbilstoši Būvniecības likuma 18. panta piektajai daļai.
  14. Pašvaldība ar 30.06.2021. vēstuli Nr.5.1.3/21/336, kā bijušā Burtnieku novada pašvaldības institūciju, finanšu, mantas, tiesību un saistību pārņēmēja, atbilstoši Administratīvo teritoriju un

apdzīvoto vietu likuma pārejas noteikumu 6.punktam vērsās Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā (turpmāk – Regulators), kurā izteikts viedoklis par iespējamiem būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumiem, kas pieļauti saistībā ar Objekta demontēšanu Pašvaldības zemē, kā arī izteikts lūgums izvērtēt ST rīcību, veicot elektrolīnijas demontāžu, un uzlikt par pienākumu ST noteiktā termiņā atjaunot demontēto elektrolīniju Pašvaldības zemē par ST līdzekļiem. Regulators 04.08.2021. pieprasīja un 13.08.2021. saņēma ST skaidrojumu par Pašvaldības vēstulē minētajiem apstākļiem.

15. Saskaņā ar Iesniegumu likumu 20.08.2021. Regulators sniedza atbildi (vēstule Nr.2-2.42/2364) uz Pašvaldības vēstuli un Iesniedzēju 03.08.2021. iesniegumu – sūdzību, kurā norādīja, ka spēkā esošais normatīvais regulējums neparedz neizmantotās elektroapgādes infrastruktūras demontāžas gadījumā informēt bijušos šīs infrastruktūras elektroapgādes lietotājus, kā arī neparedz Regulatora kompetenci būvniecības jautājumos. Līdz ar to, ievērojot iepriekš minēto un izvērtējot ST skaidrojumu, kā arī tam pievienotos dokumentus, Regulators savas kompetences ietvaros Iesniegumā minētajos apstākļos nesaskata AS "Sadales tīkls" rīcībā neatbilstību tiesiskajam regulējumam.
16. Tomēr ņemot vērā Iesniedzēju atkārtotās vēstules un iepriekš minētajos Pašvaldības un Iesniedzēju iesniegumos ietverto informāciju kopumā, ar Regulatora 20.12.2021. lēmumu Nr.173 "Par strīda starp elektroenerģijas lietotājiem (fiziskas personas) un akciju sabiedrību "Sadales tīkls" izskatīšanas ierosināšanu" ierosināta lieta strīdā starp Iesniedzējiem un ST par to, vai ST rīcība, kas saistīta ar Objekta demontēšanu, atbilst elektroenerģijas nozares speciālajos normatīvajos aktos noteiktajam regulējumam un licences elektroenerģijas sadalei nosacījumiem un vai ST ir pienākums par sistēmas operatora līdzekļiem atjaunot Objektu.
17. Regulators 10.03.2022. lēmumā Nr.48 (prot. Nr.10, 3.p) "Par strīda starp elektroenerģijas lietotājiem (fiziskas personas) un akciju sabiedrību "Sadales tīkls" izskatīšanu"² kā kompetentā institūcija ir secinājusi, ka savas kompetences ietvaros Regulators nav konstatējis normatīvo aktu pārkāpumus ST darbībā, kas saistītas ar Objekta demontēšanu, un Iesniedzēju prasība ir noraidāma pilnībā, līdz ar to secināms, ka ST rīcība kā Objekta īpašniekam un pakalpojuma sniedzējam ir izvērtēta un uzskatāma par tiesisku.
18. Regulators savā lēmumā arī piemin, ka pēc lietā nozīmīgajiem faktiem šis gadījums ir līdzīgs Vidzemes rajona tiesas 18.05.2020. spriedumā lietā Nr.C71284019³ (stājies spēkā 09.06.2020.) aprakstītajiem nozīmīgajiem faktiem. Arī šajā lietā uz nekustamo īpašumu, kuram nebija ilgstoši piegādāta elektroenerģija, elektroenerģijas sadales operators bija nojaucis (demontējis) ārējo elektroapgādes inženiertīklu un pēcāk pret šo nojaukšanu bija iebildis šī īpašuma jaunais īpašnieks, kurš par tādu nebija brīdi, kad tika veikti nojaukšanas darbi. Tiesa šādu rīcību attiecīgajā lietā bija atzinusi par tiesisku. *Tāpat tiesa minētajā spriedumā ir norādījusi, ka tiesa uzskata, ka ieraksts zemesgrāmatā par nekustamā īpašuma apgrūtinājumu- ir aprobežojums nekustamā īpašuma īpašniekam veikt zināmas darbības, lai netraucētu uz zemes gabala esošo komunikāciju ekspluatāciju un apkalpošanu, nevis tiesību piešķiršana īpašniekam lietot komunikācijas, konkrētajā gadījumā elektroenerģijas padevi. Vienlaikus tiesa uzskata, ka pats par sevi ieraksts zemesgrāmatā par apgrūtinājuma esamību, neaizliedz atbildētājam kā elektrolīnijas īpašniekam demontēt gaisa līniju atbilstoši Civillikuma 1036.pantam. Tāpat tiesa norāda, ka zemes īpašuma lietošanas aprobežojumi nevar kalpot par pamatu prasības celšanai par pienākumu uzlikt atjaunot objektu, kas dabā vairs nepastāv, jo tas būtu pretēji aprobežojumu nodibināšanas jēgai un uzdevumam.*⁴
- No minētā secināms, ka uz Pašvaldības zemes un "Nosaukums"/ zemes vienības noteiktā aizsargjosla nedod tiesības zemes īpašniekam vai tās nomniekam lietot šīs komunikācijas, liegt Objekta īpašniekam tās demontēt, vai tiesības prasīt atjaunot Objektu.
19. BV 15.11.2021. tika saņemta Iesniedzēju sūdzība (Būvniecības informācijas sistēmā reģistrēta ar Nr.BIS-BV-22.2-2021-409) par ST rīcības likumību, demontējot Objektu, kurā lūgts konstatēt ST patvaļīgu būvniecību un uzdot atjaunot iepriekšējo stāvokli.

² Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 10.03.2022. lēmumu Nr.48. Pieejams: https://www.sprk.gov.lv/sites/default/files/cmaa_files/lemumsN048D10032022%20%28anonimizets%29.pdf

³ Vidzemes rajona tiesas 18.05.2020. spriedums lietā Nr.C71284019. Publicēts: <https://manas.tiesas.lv/eTiesasMvc/nolemumi/pdf/416838.pdf> [aplūkots 28.03.2022.].

⁴ Civillikuma 1036.pants noteic, ka īpašums dod īpašniekam vienam pašam pilnīgas varas tiesību par lietu, ciktāl šī tiesība nav pakļauta sevišķi noteiktiem aprobežojumiem.

20. Būvniecības likuma 18.panta piektajā daļā ir noteikts, ja būvinspektors konstatē patvaļīgu būvniecību, iestāde pieņem vienu no šādiem lēmumiem:
- 1) par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu, ja konkrētā objekta būvniecību attiecīgajā teritorijā nepieļauj normatīvie akti vai būvdarbi uzsākti pirms atzīmes izdarīšanas būvatļaujā par projektēšanas nosacījumu izpildi – neatkarīgi no apstākļiem, kādēļ attiecīgā darbība nav tikusi veikta;
  - 2) par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošu normatīvo aktu prasību izpildes, bet gadījumos, kad patvaļīgas būvniecības rezultātā nodarīts kaitējums videi, — arī pēc tā novēršanas vides un dabas aizsardzību regulējošos normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Ja lēmums par atļauju veikt būvniecību būvvaldes noteiktajā termiņā netiek izpildīts, būvvalde var lemt par iepriekšējā stāvokļa atjaunošanu.
21. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments 2016.gada 31.marta Spriedumā lietā Nr. A420580811, SKA-155/2016 secinājis, ka *Būvniecības likuma 18.panta piektās daļas 1.punktā paredzētās tiesiskās sekas – iepriekšējā stāvokļa atjaunošana – attiecināmas vienīgi uz normā tieši paredzētajiem gadījumiem. Ja konkrētā veida būvei saskaņā ar tiesisko regulējumu nav nepieciešama būvatļauja (bet ir nepieciešams iesniegt būvvaldē apliecinājuma karti vai paskaidrojuma rakstu), nav pamata apsvērt šīs normas piemērošanu. Uz tādiem gadījumiem attiecināma vienīgi minētā panta piektās daļas 2.punkta norma, kas uzliek būvvaldei pienākumu lemt par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasību izpildes.* No likumprojekta izskatīšanas apstākļiem secināms, ka likumdevējs nav vēlējis jebkurā patvaļīgas būvniecības gadījumā uzdot personai nekavējoties atjaunot iepriekšējo stāvokli.
22. Tātad Būvniecības likuma 18.pants paredz, ka gadījumā, kad būvinspektors konstatē patvaļīgu būvniecību, tieši būvinspektora atzinums ir pamats būvvaldei lemt par obligātā administratīvā akta izdošanu, ar kuru administratīvā akta adresātam tiktu uzlikts pienākums novērst patvaļīgās būvniecības sekas atbilstoši faktiskajiem apstākļiem konkrētajā administratīvajā lietā, un tā ir iestādes kompetence izvēlēties, kādā veidā patvaļīgā būvniecība būtu novēršama, bet, primāri lemt par atļauju veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasību izpildes, ja tam nav neizpildāmu šķēršļu. *Lēmuma par patvaļīgās būvniecības novēršanu primārais mērķis ir novērst prettiesiskas situācijas pastāvēšanu. Tādējādi šā lēmuma pieņemšana pati par sevi ir saistāma ar konkrētā patvaļīgās būvniecības objekta sakārtošanu, nevis vainīgās personas sodīšanu.*⁵ Vienlaikus norādāms, ka būvniecības jomas tiesiskais regulējums neaizliedz patvaļīgas būvniecības veicējam pirms patvaļīgas būvniecības fakta konstatēšanas no būvvaldes puses veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasību izpildes, ja tam nav neizpildāmu šķēršļu, tādējādi veicot patstāvīgu patvaļīgas būvniecības objekta sakārtošanu jeb “legalizāciju”.
23. BV, izvērtējot sniegto informāciju un faktiskos apstākļus, 01.02.2022. atbildē Nr.BIS-BV-50-2022-634 Iesniedzējiem norāda:
- 23.1. Atbilstoši Enerģētikas likuma 1.panta 8.un 9. punktam 0,4 kV gaisvada līnija, kas atradās uz Pašvaldības zemes vienības “Māliņi”, Ēveles pagastā, Valmieras novadā, bija ST piederoši tīkli. Pamatojoties uz Noteikumu Nr.573 2.7.punktu, Objekta pilnīga demontāža ir būvdarbi, kas klasificējami kā energoapgādes objekta pārbūve. Saskaņā ar Noteikumu Nr.573 4.punktu un 10.punktu, iesniedzot paziņojumu, par šādu darbu veikšanu ir jāinformē būvvalde, bet nav nepieciešams izstrādāt būvniecības ieceres dokumentus un saņemt būvvaldes izdotu būvatļauju, akceptu uz paskaidrojuma raksta vai apliecinājuma kartes.
  - 23.2. Pamatojoties uz BV Lietā pieejamo informāciju, ST 30.03.2021. ir iesniedzis paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam (reģistrēts ar Nr.BIS-BV-17.3-2021-199; turpmāk – Paziņojums) ar pielikumā pievienotu Objekta nojaukšanas shēmu un informāciju par to, ka attiecīgie zemes īpašnieki par to ir informēti.
  - 23.3. Saskaņā ar Enerģētikas likuma 19.panta 1.²daļu energoapgādes komersantam ir tiesības veikt jebkura sava objekta pārbūvi vai atjaunošanu, savlaicīgi par to informējot zemes īpašnieku.

⁵ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2019.gada 26.aprīļa Spriedums Lietā Nr. A420139316, (SKA-262/2019)

- 23.4. Atbilstoši iepriekš minētajam, BV ieskatā, Objekta nojaukšana ir veikta likumīgi, lai gan saskaņā ar Noteikumu Nr.573 6.punktu BV neveic iepriekš minēto darbu būvniecības kontroli, bet Objekta būvdarbu tehniskās prasības, būvdarbu organizēšanas, veikšanas un kontroles kārtību nosaka energoapgādes komersants.
- 23.5. Līdz ar to Iesniedzēju lūgums BV atbilstoši Būvniecības likuma 18.panta otrajai daļai kvalificēt ST veiktās darbības un rīcību kā patvaļīgu būvniecību un uzlikt par pienākumu ST atjaunot agrāko stāvokli no būvvaldes puses tiek noraidīts kā nepamatots.
24. *Ja persona vērsas iestādē ar mērķi panākt, ka tiek izdots administratīvais akts attiecībā uz kādu citu personu, bet vienlaikus šis administratīvais akts Iesniedzēja paša subjektīvas tiesības neskar [..], tādā gadījumā šīs personas iesniegums var pildīt tikai "impulsa" funkciju, lai iestāde administratīvo lietu ierosināto uz savas iniciatīvas pamata (57.p.). Šāda iesnieguma Iesniedzējam ir tiesības tikai uz atbildi Iesnieguma likuma izpratnē, tas ir, atbildi, kurā iestāde paziņo, ka sniegtā informācija ir saņemta un iestāde savas kompetences ietvaros ir attiecīgi izlēmusi administratīvo lietu ierosināt vai nē⁶. Subjektīvo tiesību esība parasti ir priekšnoteikums tam, lai atzītu, ka privātpersonai konkrētajā gadījumā ir tiesība vērsties ar lūgumu izdot tai labvēlīgu administratīvo aktu vai faktisko rīcību. Pašvaldības dome, ievērojot minēto, secina, ka Iesniedzēji BV un Pašvaldībā ir vērsušies ar Iesniegumiem, kurā izteikts lūgums izvērtēt citas personas, proti, ST rīcību un izdot ST nelabvēlīgu administratīvo aktu par patvaļīgu būvniecību, vienlaikus uzdodot atjaunot iepriekšējo stāvokli, tādējādi Iesniegumi var kalpot par pamatu BV būvinspektora konstatējumam, ka ir/nav bijusi patvaļīga būvniecība, un BV var atbilstoši Būvniecības likuma 18.pantam piektajai daļai pieņemt BV kompetencē esošu lēmumu. Tomēr tiesību normas neparedz personas subjektīvas tiesības prasīt, lai citai personai tiktu izdots konkrēta veida nelabvēlīgs administratīvs akts. Līdz ar to Pašvaldība secina, ka BV ir pamatoti sniegusi atbildi Iesnieguma likuma izpratnē un neatzīst Iesniedzēju subjektīvas tiesības vērsties BV ar prasījumu par patvaļīgas būvniecības konstatēšanu iepriekšējā stāvokļa atjaunošanas nolūkā. Tāpat BV nav pamats konstatēt patvaļīgu būvniecību, jo par Objekta demontāžu BIS ir apstiprināts 1. un 2.Paziņojums.*
25. Iesniedzēji Pašvaldībā attiecībā uz Objekta demontāžu ir iesnieguši četrus Iesniegumus:
- 25.1. 07.01.2022. Iesniegumu ar 8 pielikumiem (kopā uz 38 lappusēm), kurā lūdz atbildi par to, vai Pašvaldība ar atkārtotu Iesniegumu vērsīsies Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijā, vai, turpinot Burtnieku novadā iesākto Pašvaldības interešu aizstāvību, piedalīsies strīda izskatīšanā Regulatora sēdē kā arī lūdz reģistrēt un izskatīt 15.11.2021. Iesnieguma daļu ar 22 pielikumiem (kopā uz 77 lappusēm), kas neietilpst būvvaldes kompetencē (sniegta Pašvaldības 27.01.2022. atbilde Nr.4.1.8.3./22/986);
- 25.2. 07.02.2022. Iesniegumu (uz 10 lappusēm), kurā tiek lūgts izvērtēt BV 01.02.2022. sniegto atbildi Nr.BIS-BV-50-2022-634 un novērst procesuālos pārkāpumus (sniegta Pašvaldības 09.03.2022. atbilde Nr.4.1.8.3./22/2351);
- 25.3. 07.03.2022. Iesniegums ar 10 pielikumiem (kopā uz 47 lappusēm) un 15.03.2022. Iesniegums (uz 17 lappusēm) ar kuru tiek papildināts 07.03.2022. Iesniegums (tiek izskatīti domē), kuros tiek lūgts Pašvaldībai izskatīt Iesniegumus, kuros pilnībā apstrīdēta BV 01.02.2022. atbilde Nr.BIS-BV-50-2022-634, Pašvaldības 27.01.2022. atbilde Nr.4.1.8.3/22/986 un Pašvaldības 09.03.2022 atbilde Nr.4.1.8.3/22/2351. Tāpat Iesniegumos apstrīdēta BV rīcība par ST patvaļīgas būvniecības fakta neatzīšanu, kā arī tiek lūgts Pašvaldības domei izvērtēt un sniegt atzinumu, vai Pašvaldības izpildvara un lietā iesaistītās amatpersonas ir spējīgas nodrošināt Valsts pārvaldes iekārtas likuma 10.pantā noteiktos principus un organizēt administratīvo procesu iestādē, nodrošināt demokrātiskas, tiesiskas valsts pamatprincipus, it sevišķi cilvēktiesību ievērošanu konkrētās publiski tiesiskajās attiecībās starp valsti un privātpersonu un nodrošināt tiesību normu tiesisku, precīzu un efektīvu piemērošanu publiski tiesiskajās attiecībās;
- 25.4. 24.04.2022. Iesniegums ar 3 pielikumiem (kopā uz 13 lappusēm) ar kuru tiek lūgts Pašvaldības domei atzīt par prettiesisku Burtnieku novada Būvvaldes vadītājas Rasmus Liepiņas rīcību, BIS apstiprinot 1. un 2. Paziņojumu (tiek izskatīts domē).
26. Atbilstoši Pašvaldības 01.07.2021. saistošo noteikumu Nr.1 "Valmieras novada pašvaldības nolikums"(turpmāk – Pašvaldības nolikums) 133.punktam Pašvaldības iestādes var izdot

⁶ sk .I. Višķeres 56.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2013,535. lpp

administratīvos aktus autonomās kompetences jautājumos, ja administratīvā akta izdošanas tiesības izriet no normatīvajiem aktiem vai šādas tiesības noteiktas Pašvaldības saistošajos noteikumos. Ievērojot minēto, Pašvaldība informē, ka iesniedzēja subjektīvās tiesības lūgt izdot administratīvo aktu ir jābūt noteiktām kādā citā speciālā tiesību aktā. Administratīvā procesa likums tikai nosaka kārtību, kā šīs tiesības īstenojamas tiktāl, ciktāl speciālais tiesiskais regulējums nenosaka citu kārtību.

27. Norādām, ka saskaņā ar Pašvaldības nolikuma 134.punktu pašvaldības iestāžu izdotos administratīvos aktus vai faktisko rīcību iesniedzējs var apstrīdēt Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā Pašvaldības domē (turpmāk – Dome), ja likums neparedz citu apstrīdēšanas kārtību, un saskaņā ar Pašvaldības nolikuma 18.¹ punktu pašvaldības administrācijas darbības tiesiskuma un lietderības kontroli īsteno Dome. Atbilstoši Pašvaldības nolikuma 137.punktam lēmumu par faktisko rīcību un lēmumu par apstrīdēto administratīvo aktu, pamatojoties uz lietas atkārtotas izskatīšanas rezultātiem, Domes priekšsēdētājs un Dome pieņem saskaņā ar Administratīvā procesa likuma noteikumiem.
28. BV saskaņā ar tās nolikuma⁷ 1.3.apakšpunktu atrodas Pašvaldības izpilddirektora pārraudzībā. Atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 7.panta piektajai daļai pārraudzība nozīmē augstākas iestādes vai amatpersonas tiesības pārbaudīt zemākas iestādes vai amatpersonas lēmuma tiesiskumu un atcelt prettiesisku lēmumu, kā arī prettiesiskas bezdarbības gadījumā dot rīkojumu pieņemt lēmumu. Attiecīgi Pašvaldība, izvērtējot tās rīcībā esošo informāciju, ir tiesīga dot rīkojumu pārraudzībā esošai iestādei pieņemt lēmumu tikai tādā gadījumā, ja tiek konstatēts iestādes prettiesisks lēmums vai iestādes prettiesiska bezdarbība un iestādes lēmuma pieņemšana izriet no normatīvo aktu nosacījumiem.
29. Ņemot vērā, ka tiesības saņemt atbildi atbilstoši iesnieguma likumam atšķirībā no administratīvā akta nav saistītas ne ar vienu citu likumu, tās ir tiesības pašas par sevi. Tāpēc atbildes sniegšana kā šo tiesību izmantošanas rezultāts ir uzskatāma par faktisko rīcību.
30. Ievērojot šī Lēmuma 23. un 28.punktā norādīto, Pašvaldība secina, ka BV rīcība attiecībā uz iesniedzēju BV iesniegto iesniegumu nav vērtējama kā prettiesiska bezdarbība un attiecīgi Pašvaldība nevar uzdot BV pieņemt lēmumu administratīvā akta formā, atcelt BV atbildi vai likt to noformēt kā savādāk.
31. Pašvaldība, izskatot iesniedzēja 07.02.2022. iesniegumu, lai izvērtētu paziņojuma par būvniecību būtību būvniecības procesā, ar 11.02.2022. vēstuli Nr.4.1.8.3./22/1453 lūdza Ekonomikas ministrijas un Būvniecības valsts kontroles biroju izvērtēt radušos strīdus situāciju par objekta demontāžu un sniegt viedokli par būvniecības procesa atbilstību spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem. Par minēto faktu iesniedzēji tika informēti ar Pašvaldības 09.03.2022 atbildi Nr.4.1.8.3./22/2351.
32. Būvniecības valsts kontroles birojs 23.02.2022. vēstulē Nr.1-7.1/2022/652-nd (Pašvaldībā reģistrēta ar Nr.4.1.8.3./22/1813) norādīts, ka atbildes sniegšana ir Ekonomikas ministrijas kompetencē.
33. Ekonomikas ministrija 29.03.2022. vēstulē Nr.3.3-6/2022/2083N (Pašvaldībā reģistrēta ar Nr.4.1.8.3./22/2914) norāda sekojošo:
  - 33.1. Noteikumi Nr.573 4.punkta ievaddaļā noteica energoapgādes komersantu objektos veicamos elektroietaišu būvdarbus, par kuriem būvvalde bija jāinformē atbilstoši šo noteikumu 9.punktam, bet kuriem nebija nepieciešama šajos noteikumos paredzētā būvatļaujas, akcepts uz paskaidrojuma raksta vai apliecinājuma kartes. Šis punkts jau noteica, ka šajos gadījumos būvvaldes lēmums nav nepieciešams, bet ir jāinformē būvvalde.
  - 33.2. Noteikumu Nr.573 4. un 10.punkts paredz, ka paziņojums par būvniecību būvvaldē ir jāiesniedz pirms uzsāk būvdarbus, taču šis process neparedz, ka būvvalde pēc būvdarbu pabeigšanas veic atzīmi būvniecības informācijas sistēmā un uz šo procesu neattiecas Noteikumu Nr.573 6.nodaļa "Energoapgādes objektu pieņemšana ekspluatācijā". Atbilstoši Noteikumu Nr.573 1.pielikumam būvniecības ierosinātais paziņojumā par būvniecību norāda plānoto būvdarbu uzsākšanas un beigu datumu.
  - 33.3. Ministrija arī informējusi, ka Aizsargjoslu likuma 16.pants nosaka aizsargjoslas gar elektriskajiem tīkliem. Mākslīgo un dabīgo objektu aizsardzība no nevēlamas ārējās

⁷ Valmieras novada Būvvaldes nolikums pieejams:

file:///C:/Users/Lietotajs/Downloads/180_lem_piel_Buvvalde_NOLIKUMS%20(3).pdf

iedarbības, kā arī cilvēku un vides aizsardzība no noteiktu objekta nevēlamas iedarbības notiek, nosakot īpašuma tiesību aprobežojumus aizsargjoslās. Aizsargjosla tiek likvidēta, ja ir likvidēts objekts, kuram noteikta aizsargjosla (33.panta sestā daļa), līdz ar to elektrolīnijas nojaukšanas (demontāžas) gadījumā nav piemērojama Aizsargjoslu likuma 33.panta otrā daļa, kas nosaka kā ierosināma tāda objekta būvniecība vai paplašināšana, kurai atbilstoši likumam ir noteikta aizsargjosla vai aizsargjosla aizņems jaunas zemes platības un jāveic darbības saskaņošana ar zemes īpašnieku.

34. Ņemot vērā Ekonomikas ministrijas viedokli, Pašvaldība norāda, ka pievienojas sniegtajam viedoklim, jo bijušajai Burtnieku novada Būvvaldei, saņemot BIS Paziņojumu, nebija nepieciešams pieņemt lēmumu vai veikt atzīmi par darbu pabeigšanu. Pašvaldības ieskatā BV pareizi konstatējusi, ka ST Paziņojumam par Objekta demontāžu ir tikai informatīvs raksturs, un ST, veicot darbus objektā, ir rīkojies atbilstoši Noteikumam Nr.573 4., 4.1. un 10.punkta prasībām (kuras bija spēkā elektrolīnijas demontāžas darbu veikšanas laikā). Arī Paziņojuma saņemšana novēloti nerada pēc savas būtības tādas sekas, lai uzskatītu, ka tas būtu pamats secināt, ka ir notikusi patvaļīga būvniecība, kuru nav iespējams sakārtot atbilstoši būvniecības jomas tiesiskajam regulējumam jeb "legalizēt" un ST ir jāatjauno iepriekšējo stāvokli, proti, jāatjauno Objekts.
35. Izvērtējot izklāstītos apstākļus, Pašvaldība secina, ka BV ir vispusīgi izvērtējusi lietas apstākļus, turklāt, ievērojot Administratīvā procesa likumā nostiprināto privātpersonas tiesību ievērošanas principu (5.pants) un vienlīdzības principu (6.pants). Jo īpaši vērā ņemams arī Satversmes 91.panta pirmajā teikumā nostiprinātais vienlīdzības princips, atbilstoši kuram ir jāgarantē vienotas tiesiskās kārtības pastāvēšana, proti, tā uzdevums ir nodrošināt, lai tiktu īstenota tāda tiesiskas valsts prasība kā likumu aptveroša ietekme uz visām personām – lai likums tiktu piemērots bez jebkādam privilēģijām.
36. Pašvaldība, izskatot 07.03.2022. un 15.03.2022. iesniegumu, nosūtīja Pašvaldības 07.04.2022. vēstuli Nr.4.1.8.3/22/3169 par iesniegumu izskatīšanas un lēmuma pieņemšanas termiņa pagarināšanu līdz 02.05.2022. sakarā ar to, ka jautājums tiks skatīts 28.04.2022. aprīļa kārtējā domes sēdē. Ņemot vērā, ka pirms 28.04.2022. kārtējās domes sēdes tika saņemts Iesniedzēju 24.04.2022. iesniegums, kurā ietverts papildus prasījums, proti, lūgts Pašvaldības domei atzīt par prettiesisku Burtnieku novada Būvvaldes vadītājas Rasmus Liepiņas rīcību, Būvniecības informācijas sistēmā 31.03.2021. apstiprinot ST 1.un 2. Paziņojumu, kā arī sniegta papildus argumentācija, un šo prasījumu ir nepieciešams izvērtēt, Pašvaldība informēja Iesniedzējus, ka pastāvot šādiem apstākļiem un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 64.panta otro daļu, pagarina lēmuma pieņemšanas termiņu līdz 2022.gada 31.maijam (ieskaitot).
37. Administratīvā procesa likuma 62.pants noteic administratīvā procesa dalībnieku uzklausišanu. Administratīvā procesa likuma 62.panta pirmā daļa noteic, ka, lemjot par tāda administratīvā akta izdošanu, kurš varētu būt nelabvēlīgs adresātam, iestāde noskaidro un izvērtē adresāta viedokli un argumentus šajā lietā, savukārt šī panta trešā daļa noteic, ka, ja personas viedoklis un argumenti nav noskaidroti, administratīvā akta pamatojumā norāda iemeslu. *Kaut arī vārds "uzklausišana" var likt domāt, ka tai jānotiek mutvārda procesā, uzklausišana var notikt arī rakstveidā vai jauktā- rakstveida un mutvārda procesā. Veidu, kādā notiek uzklausišana, ņemot vērā konkrētās lietas apstākļus un normatīvo regulējumu, nosaka iestāde.*⁸ Ievērojot minēto, norādāms, ka Iesniedzēju iesniegumos ir ļoti detalizēti sniegts Iesniedzēju viedoklis un to rīcībā esošie dokumenti, kā arī viedoklis ir uzklausiots gan tiekoties klātienē 10.02.2022., kur piedalījās arī Pašvaldības domes priekšsēdētājs, vairākkārtīgi telefonsarunās ar dažādiem Pašvaldības iestāžu atbildīgajiem darbiniekiem, uzklausiots Valmieras novada pašvaldības 26.05.2022.domes sēdē, 08.06.2022.klātienē tikšanās laikā ar Pašvaldības darbiniekiem un 22.06.2022. Valmieras novada pašvaldības Saimniecisko lietu un Finanšu komiteju sēdēs. Iesniedzēju 26.05.2022., 08.06.2022. un 22.06.2022. mutvārdos paustais viedoklis pēc savas būtības un satura par lietas faktiskajiem un tiesiskajiem apstākļiem neatšķiras no jau rakstveidā sniegtā viedokļa un argumentācijas, līdz ar to tas jau ir ņemts vērā izvērtējot konkrēto jautājumu un sagatavojot lēmumu. Līdz ar to pieņemot

⁸ sk .J.Briede 62.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2013,585. lpp

lēmumu Administratīvā procesa likuma noteiktajā kārtībā Pašvaldības domei nav šaubas par to, kāds ir iesniedzēju viedoklis un argumenti. Tāpat ir saņemts Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 10.03.2022. lēmums Nr.48 (prot. Nr.10, 3.p) "Par strīda starp elektroenerģijas lietotājiem (fiziskas personas) un akciju sabiedrību "Sadales tīkls" izskatīšanu", kurā detalizēti izvērtēta ST rīcība, kā arī ir saņemta Ekonomikas ministrijas 29.03.2022. vēstule Nr.3.3-6/2022/2083N, kurā ir sniegts viedoklis par piemērojamām būvniecības regulējuma tiesību normām attiecībā uz elektrolīnijas demontāžu. Minētā informācija ļauj Pašvaldības domei pieņemt lēmumu.

38. Ievērojot iepriekš minēto, attiecībā uz Pašvaldības administrācijas, tās darbinieku un BV vadītājas darbību atbilstību normatīvo aktu prasībām un tiesiskumam Pašvaldības dome secina, ka minētās amatpersonas, veicot normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, ir rīkojušās profesionāli un atbilstoši savai kompetencei, sniedzot informāciju un atbildes pēc būtības, kā arī pilnvērtīgi izvērtējušas iesniedzēju iesniegtos iesniegumus un dokumentus, savā darbībā pamatojušās uz normatīvajiem aktiem, ievērojot publisko tiesību vispārējos principus. Pašvaldība, tās amatpersonas pēc savas iniciatīvas papildus viedokļu gūšanai ir vērsusies kompetentajās institūcijās, kā arī ņēmusi vērā to sniegtos viedokļus, tādējādi proaktīvi iesaistoties visu lietas apstākļu noskaidrošanā konkrētajā lietā un veicinot objektīvu izmeklēšanu. Lai gan atsevišķās Pašvaldības atbildēs ir konstatēta pretrunīga informācija, kas varēja rasties nepietiekamas informācijas rezultātā, tā nav vērtējama kā tāda, kas var radīt personai nelabvēlīgākas sekas un tiek novērstas ar šī lēmuma sagatavošanu un virzīšanu izskatīšanai Pašvaldības domei kā to paredz Pašvaldības nolikums.
39. Iesniedzēji savos 07.01.2022. un 10.02.2022. iesniegumos pauž viedokli, ka Pašvaldības interesēs ir atjaunot elektrolīnijas pieslēgumu, jo to demontējot ir samazināta Pašvaldības zemes vērtība, tādējādi skarot Pašvaldības intereses. Minētā sakarā Pašvaldība jau 09.03.2022 atbildē Nr.4.1.8.3/22/2351 norādīja, ka Pašvaldība kā zemes īpašnieks nav Objekta lietotājs un attiecīgi nav elektroenerģijas piegādes pakalpojuma lietotājs, līdz ar to Pašvaldība konkrētā Objekta demontāžas sakarā nesaskata būtisku Pašvaldības interešu aizskārumu.
40. Pašvaldība, izvērtējot iesniedzēju 07.01.2022. iesniegumā izteikto lūgumu un norādītos apstākļus, šajā jautājumā pievienojas Regulatora 20.12.2021.lēmumā Nr.173 norādītajam, ka regulatoram nav pamata strīda izskatīšanā starp iesniedzējiem un ST pieaicināt Pašvaldību, jo Pašvaldība kā zemes īpašnieks un iznomātājs nav esošais vai potenciālais demontētās elektrolīnijas pieslēguma (Objekta) un attiecīgi sabiedriskā pakalpojuma lietotājs. Pašvaldības ieskatā, ņemot vērā, ka Pašvaldībai nav bijušas tiesības iejaukties attiecībās starp iesniedzējiem un ST, tai skaitā uzlikt par pienākumu būves īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam noslēgt pakalpojuma līgumu ar ST, tad Pašvaldības ieskatā arī elektrolīnijas demontāža ietekmi uz Pašvaldību kā zemes īpašnieku nerada, jo tai nav bijusi ne iespēja, ne tiesības prasīt tās uzturēšanu no zemes nomnieka vai būvju īpašnieka. Pašvaldības zemes vērtību nepalielina jaunu aizsargjoslu noteikšana, bet konkrētu komunikāciju izbūve Pašvaldības zemes vajadzībām, proti, ja zemes vienībai tiktu izbūvēts elektroenerģijas piegādes pieslēgums un Pašvaldība vai tās nomnieks kļūtu par pakalpojuma lietotāju. Ar elektrolīnijas demontāžu Pašvaldības īpašumā ir noņemts tā aprobežojums- elektrolīnijas aizsargjosla. Ievērojot minēto, Pašvaldības ieskatā iesniedzēji ir pārāk vispārīgi un plaši vērtējuši Pašvaldības kā zemes īpašnieku interešu aizskaršanu, izejot no savu subjektīvo interešu aizsardzības perspektīvas, proti, ST nebūtu pamats veikt Objekta demontāžu, ja Būvju īpašnieks laicīgi būtu informējis ST par vēlmi saglabāt Objektu un noslēgt pakalpojuma līgumu par Objekta uzturēšanu pēc īpašumu tiesību nostiprināšanas zemesgrāmatā, tomēr ņemot vērā, ka minētās darbības netika veiktas, tas ir novedis pie situācijas, kad ir nepieciešama jauna elektroenerģijas pieslēguma ierīkošana.
41. 25.04.2022. iesniegumā iesniedzēji lūdz Pašvaldības domei atzīt par prettiesisku Burtnieku novada Būvvaldes vadītājas Rasmus Liepiņas rīcību, apstiprinot BIS 1. un 2. Paziņojumu. Attiecībā uz minēto lūgumu Pašvaldība secina, ka:
  - 41.1. Burtnieku novada Būvvaldes vadītājas Rasmus Liepiņas rīcība, BIS apstiprinot ST 1. un 2. Paziņojumu ir vērtējama kā iestādes faktiskā rīcība;
  - 41.2. atbilstoši Administratīvā procesa likuma 91.panta ceturtajai daļai privātpersona iestādes faktisko rīcību var apstrīdēt un pārsūdzēt tāpat kā administratīvo aktu;

41.3. noteikums, ka iestādes faktiskās rīcības apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai piemērojamas tās pašas procesuālās normas, kas administratīvā akta apstrīdēšanai un pārsūdzēšanai, interpretējams tādējādi, ka administratīvā akta apstrīdēšanas un pārsūdzēšanas kārtība uz faktisko rīcību attiecināma tiktāl, ciktāl tā nav pretrunā ar attiecīgā iestādes faktiskās rīcības veida būtību. Tā piemēram, ja tiek apstrīdēta pabeigta iestādes faktiskā rīcība, tad augstākā iestāde, izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, var lemt tikai par attiecīgās faktiskās rīcības tiesiskumu vai prettiesiskumu. Pārējie Administratīvā procesa likuma 81.panta otrajā daļā uzskaitītie augstākas iestādes iespējamie lēmuma veidi attiecībā uz apstrīdēšanas iesnieguma par iestādes faktisko rīcību izskatīšanu nav piemērojami, jo jau paveiktu rīcību nevar, piemēram atcelt vai grozīt. Tādējādi iestādei, faktiskās rīcības administratīvajā procesā piemērojot administratīvā akta apstrīdēšanu un apstrīdēšanas iesnieguma izskatīšanu regulējošās tiesību normas, jāspēj tās interpretēt atbilstoši faktiskās rīcības īpatnībām. Augstākā iestāde, izskatot faktiskās rīcības apstrīdēšanas iesniegumu, ir tiesīga pieņemt tādus pašus lēmumus, kā tiesa, izskatot pieteikumu par faktisko rīcību (255.p.).⁹

41.4. faktiskās rīcības apstrīdēšanas termiņa noteikšanā piemērojama Administratīvā procesa likuma 79.panta pirmās daļas norma, kas regulē apstrīdēšanas termiņu. Administratīvo aktu var apstrīdēt adresāts, trešā persona, šā likuma 29.pantā minētais tiesību subjekts, kā arī privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts ierobežo un kura administratīvajā procesā nav bijusi pieaicināta kā trešā persona (Administratīvā procesa likuma 76.panta pirmā daļa). Ja administratīvais akts šā likuma 79.pantā noteiktajā termiņā nav apstrīdēts, tas kļūst neapstrīdams (panta ceturtās daļas pirmais teikums). Privātpersona, kuras tiesības vai tiesiskās intereses attiecīgais administratīvais akts ierobežo un kura administratīvajā procesā nav bijusi pieaicināta kā trešā persona, var šo administratīvo aktu apstrīdēt viena mēneša laikā no dienas, kad privātpersona par to ir uzzinājusi, bet ne vēlāk kā viena gada laikā no attiecīgā administratīvā akta spēkā stāšanās dienas (79.panta otrā daļa). Tādējādi apstākļos, kad administratīvais akts personai kā procesa dalībniekam nav paziņots (tā nav bijusi pieaicināta administratīvajā procesā kā trešā persona), termiņš, kurā šai personai administratīvo aktu ir tiesības apstrīdēt, nosakāms atbilstoši Administratīvā procesa likuma 79.panta otrajai daļai.

Administratīvā procesa likuma 79.panta otrajā daļā ir runa par tāda administratīvā akta apstrīdēšanu, ar kuru ir radītas tiesiskas sekas administratīvā akta adresātam, bet kas vienlaikus skar arī administratīvajā procesā nepieaicinātas personas tiesiskās intereses. Līdz ar to, nosakot šāda administratīvā akta apstrīdēšanas termiņu, no vienas puses, ir ņemtas vērā nepieaicinātās personas tiesības iebilst pret administratīvo aktu un, no otras puses, administratīvā akta adresāta paļāvība uz to, ka ar administratīvo aktu radītās tiesiskās sekas netiks revidētas neierobežoti ilgu laiku pēc administratīvā akta izdošanas (tiesiskās drošības princips). Aizsargājot tiesiskās drošības principu un administratīvā akta adresāta paļāvību uz administratīvā akta spēkā esību, likumdevējs ļauj administratīvajā procesā nepieaicinātajai personai apstrīdēt administratīvo aktu viena mēneša laikā no brīža, kad tā par administratīvo aktu uzzinājusi, taču ne vēlāk kā viena gada laikā no administratīvā akta spēkā stāšanās dienas. Tas, ka attiecīgā persona ir uzzinājusi par administratīvo aktu, strīda gadījumā ir jāpierāda iestādei.¹⁰

Kamēr nav beidzies tiesību normā noteiktais termiņš administratīvā akta apstrīdēšanai – viens gads no attiecīgā administratīvā akta spēkā stāšanās dienas –, akta adresātam nav pamata paļauties uz to tiesisko attiecību pastāvīgumu, kuras piešķir attiecīgais administratīvais akts;

41.5. BIS apstiprinot būvniecības paziņojumu netiek norādīts apstrīdēšanas termiņš, līdz ar to atbilstoši Administratīvā procesa likuma 79. panta pirmajai daļai būvniecības paziņojuma apstiprināšanu ir iespējams apstrīdēt gada laikā;

⁹ sk. I.Višķere, 91.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin. red.) Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2013, 911.-912.lpp.

¹⁰ sk. Briede J. 79.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin.red.). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 766.–767.lpp.

- 41.6. Burtnieku novada pašvaldība ar 16.04.2021. vēstuli Nr.3.13.4/2021/560 "Par īpašumam "Māliņi" demontēto elektrolīniju" (nosūtīta uz elektroniskā pasta adresi) informēja */Vārds, Uzvārds/* ka pārbaudot Būvniecības informācijas sistēmā esošos datus, konstatēts, ka būvniecības lietā BIS-BL-390201-1637 30.03.2021. ir reģistrēts ST paziņojums par būvniecību objektam -0,4 kV elektrolīnijas T73023 Z-1 demontāža, īpašumam "Māliņi"(1.Paziņojums). Arī no Iesniedzēju 04.05.2021. iesnieguma ST izriet, ka Iesniedzēji ir informēti par 1.Paziņojumu. Tādējādi secināms, ka Iesniedzēji par Burtnieku novada Būvvaldes 31.03.2021. apstiprināto ST 30.03.2021. Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-199 ir informēti līdz 04.05.2021.;
- 41.7. savukārt par 13.08.2021. apstiprinot ST 12.08.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-574 (2.Paziņojums) tikai */Vārds, Uzvārds/* tika informēta ar BV 15.02.2022. vēstuli BIS-BV-50-2022-949, turklāt nav iestājies viena gada periods. No minētā izriet, ka Iesniedzējiem kopā ir tiesības apstrīdēt Burtnieku novada Būvvaldes faktisko rīcību, jo vēl nav iestājies viena gada apstrīdēšanas termiņš un nav iespējams precīzi noteikt brīdi, kad */Vārds, Uzvārds/* ieguva informāciju par 2.Paziņojumu līdz 24.04.2022. Iesniedzēju kopīgā iesnieguma iesniegšanai. Attiecīgi izskatot Iesniedzēju 24.04.2022. iesniegumu, nepieciešams izvērtēt minētās Burtnieku novada Būvvaldes faktiskās rīcības tiesiskumu, interpretēt normatīvos aktus atbilstoši faktiskās rīcības īpatnībām.
42. Ņemot vērā šā lēmuma 33.punktā norādīto Ekonomikas ministrijas 29.03.2022. vēstulē Nr.3.3-6/2022/2083N sniegto viedokli, Pašvaldības ieskatā Noteikumu Nr.573 (redakcijā, kas bija spēkā no 28.11.2019.-31.10.2021., kad BIS tika iesniegti 1. un 2. Paziņojums) 4.punktā bija ietverta pretrunīga atsaucē uz šo noteikumu 9.punktu par to, ka būvvalde bija jāinformē, iesniedzot būvniecības iesniegumu, jo minēto noteikumu 10. punkts skaidri noteica, lai veiktu šo noteikumu 4. punktā minētos būvdarbus, iesniedz paziņojumu par būvniecību saskaņā ar šo noteikumu 1. pielikumu. Ievērojot būvniecības jomu regulējošos normatīvo aktu principus secināms, ka nav nepieciešamības iesniegt vienlaicīgi divus satura ziņā līdzīgus būvniecības procesam nepieciešamos dokumentus.
- Šo noteikumu spēkā esamības laikā trīs reizes – 27.04.2018., 28.09.2018. un 28.11.2019. ir veikti grozījumi. Pamata redakcijā noteikumi par konkrētajiem būvdarbiem paredzēja iesniegt tikai paziņojumu par būvniecību, taču no 28.09.2018. spēkā ir regulējums, ka par 4.punktā norādītajiem būvdarbiem ir jāiesniedz gan būvniecības iesniegums, gan paziņojums par būvniecību, nesniedzot sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā (anotācija) skaidrojumu par šādu izmaiņu nepieciešamību un būtību, kas liek domāt, ka normatīvo aktu izdevējs ir pielāvis kļūdu veidojot pretrunīgas normas un atsaucē uz noteikumu 9.punktu. Pašvaldības ieskatā ir nepieciešams skatīt tiesību normas kopsakarā un vērtējot tās pēc būtības, ņemot vērā arī apstākli, ka šis no būvniecības procesa viedokļa ir vienkāršs būvniecības process, jo to nodrošina pats Objekta īpašnieks, un šī būvniecības procesa veikšanai nav nepieciešams citu personu saskaņojums.
- Vienlaikus norādāms, ka tiesību normu saprātīgas piemērošanas princips kā viens no administratīvā procesa pamatprincipiem arī expressis verbis ir ietverts Administratīvā procesa likumā un tā satura vadlīnijas ir dotas 8.pantā. Tādējādi tiesību normu interpretēšana ne vien gramatiski (filoloģiski), bet arī, ņemot vērā tiesību normu sistēmu, vēsturiskos apstākļus un jēgu un mērķi, ir ne vien atļauta, bet arī likumdevēja sekmēta. Savukārt iztulkošana, izmantojot tikai gramatisko metodi, var novest pie prettiesiska rezultāta.¹¹*
43. Ņemot vērā šā Lēmuma 20.-22.punktā un 33.punktā norādīto, ST 1. un 2. Paziņojuma iesniegšana pēc darbu pabeigšanas, nav šķērslis, lai Burtnieku novada Būvvalde apstiprinātu tos un ļautu veikt būvniecību pēc būvniecību regulējošo normatīvo aktu prasību izpildes.
44. Ņemams vērā ir arī apstākļi, ka ST būvdarbus ir jau veicis, un ar 1. un 2. Paziņojuma apstiprināšanu ST ir ieguvis tiesisko paļāvību, ka Burtnieku novada Būvvalde ir iepazinusies ar paziņojumiem par būvniecību un attiecīgi būvniecības jomas tiesiskā regulējuma normas attiecībā uz paziņošanu ir ievērotas. *Tiesiskās paļāvības aizsardzības princips no procesuālā aspekta attiecas uz iepriekš pieņemtu lēmumu vai veiktu rīcību. Saskaņā ar šo principu*

¹¹ Latvijas Republikas Senāta Administratīvo lietu departamenta 10.03.2020. Rīcības sēdes lēmums Lietā Nr. A420206815, SKA-159/2020.

*iestādēm ir jābūt pastāvīgām jeb konsekventām savā rīcībā, tādā veidā respektējot pašlāvību, kas personām varētu rasties.*¹²

45. Ņemot vērā šī Lēmuma 40.6. apakšpunktā secināto, Pašvaldība ir tiesīga vērtēt tikai 13.08.2021. apstiprinot ST 12.08.2021. iesniegto Paziņojumu par būvniecību energoapgādes objektam Nr.BIS-BV-17.3-2021-574 tiesiskumu atbilstoši interpretējot faktiskās rīcības īpatnības.
46. Ņemot vērā tiesiskās pašlāvības principu, tiesiskuma principu, tiesību normu saprātīgas piemērošanas principu, šā Lēmuma 7., 33., un 34.punktā norādīto, secināms, ka nav pamata pabeigtu Burtnieku novada Būvvaldes faktisko rīcību atzīt par prettiesisku.

Lēmums

Ņemot vērā iepriekš minēto, un pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 84.pantu, 89.panta pirmo daļu, 91.panta ceturto daļu, Būvniecības likuma 18.panta piekto daļu, Saimniecisko lietu komitejas un Finanšu komitejas 12.05.2022. atzinumiem, un Saimniecisko lietu komitejas un Finanšu komitejas 22.06.2022. atzinumiem,

Pašvaldības dome, balsojot: PAR – 15 (J.Baiks, R.Gailums, J.Olmanis, G.Gladkins, J.Skrastiņš, G.Ķibere, T.Upners, J.Dainis, A.Klepers, G.Štrombergs, R.Muižnieks, K.Ķjaviņš, E.Grandāns, J.Grasbergs, M.Bērziņš,), PRET – 1 (V.Ecmanis), ATTURAS – 1 (J.Upenieks), nolemj:

1. atzīt Valmieras novada Būvvaldes faktisko rīcību par tiesisku;
2. atzīt Pašvaldības administrācijas, tās darbinieku un Valmieras novada Būvvaldes vadītājas rīcību, sagatavojot un sniedzot iesniedzējiem 01.02.2022. atbildi Nr.BIS-BV-50-2022-634, 27.01.2022. atbildi Nr.4.1.8.3/22/986 un 09.03.2022. atbildi Nr.4.1.8.3/22/2351, par atbilstošu to kompetencei/normatīvajiem aktiem;
3. atstāt negrozītu Pašvaldības 27.01.2022. atbildi Nr.4.1.8.3/22/986 un 09.03.2022. atbildi Nr.4.1.8.3/22/2351.
4. atzīt Burtnieku novada Būvvaldes faktisko rīcību par tiesisku.

Izvērtētā dokumentācija

1. Valmieras novada Būvvaldes 16.12.2021. atbilde Nr.BIS-BV-50-2021-8248 uz 1 lappuses;
2. Valmieras novada Būvvaldes 01.02.2022. atbilde Nr.BIS-BV-50-2022-634 uz 2 lappusēm;
3. 15.11.2022. iesniegums ar 22.pielikumiem kopā uz 77 lappusēm;
4. 07.01.2022. iesniegums ar 8 pielikumiem kopā uz 38 lappusēm;
5. Pašvaldības 27.01.2022.atbilde Nr.4.1.8.3./22/986 uz 1 lappuses;
6. 07.02.2022. iesniegums uz 10 lappusēm;
7. Pašvaldības 09.03.2022.atbilde Nr.4.1.8.3./22/2351 uz 2 lappusēm;
8. 07.03.2022. iesniegums ar 10 pielikumiem kopā uz 47 lappusēm;
9. Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 10.03.2022. lēmums Nr.48 (prot.Nr.10, 3.p) uz 15 lappusēm;
10. 15.03.2022. iesniegums uz 17 lappusēm;
11. Būvniecības valsts kontroles birojs 23.02.2022. vēstule Nr. 1-7.1/2022/652-nd uz 1 lappuses;
12. Ekonomikas ministrija 29.03.2022. vēstule Nr. 3.3-6/2022/2083N uz 2 lappusēm;
13. 24.04.2022. iesniegums ar pielikumiem kopā uz 13 lappusēm.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 186.panta, 188.panta pirmo daļu un 189.panta pirmo daļu šo lēmumu administratīvā akta adresāti var pārsūdzēt viena mēneša laikā Administratīvās rajona tiesas attiecīgajā tiesu namā pēc pieteicēja adreses (fiziskā persona – pēc deklarētās dzīvesvietas

¹² sk. Briede J. 10.panta komentārs. Grām.: Administratīvā procesa likuma komentāri. A un B daļa. Briede J. (Zin.red.). Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 165.lpp.

adreses, papildu adreses (Dzīvesvietas deklarēšanas likuma izpratnē) vai nekustamā īpašuma atrašanās vietas).

Domes priekšsēdētājs

(personiskais paraksts)

Jānis Baiks